

Visa att $\sum_{k=1}^n \frac{1}{k^2} \leq 2 - \frac{1}{n}$ för $n=1, 2, 3, \dots$ (*)

Vi noterar först att summan i VL kan skrivas

$$1 + \frac{1}{4} + \frac{1}{9} + \frac{1}{16} + \dots + \frac{1}{n^2}$$

1) För $n=1$ är VL = $\frac{1}{1^2} = 1$ och HL = $2 - \frac{1}{1} = 1$

Påståendet (*) är alltså sant för $n=1$.

2) Antag att påståendet (*) är sant för $n=p$. Då gäller

$$1 + \frac{1}{4} + \frac{1}{9} + \dots + \frac{1}{p^2} \leq 2 - \frac{1}{p}$$

vilket vi kan skriva som

$$2 - \left(1 + \frac{1}{4} + \frac{1}{9} + \dots + \frac{1}{p^2} \right) \geq \frac{1}{p} \quad (IA)$$

Anledningen till att vi gör denna omskrivning är att uttrycket i VL kommer att dyka upp nedan

Vi ska nu visa att

$$1 + \frac{1}{4} + \frac{1}{9} + \dots + \frac{1}{p^2} + \frac{1}{(p+1)^2} \leq 2 - \frac{1}{p+1}$$

Vi skriver om detta till

$$2 - \frac{1}{p+1} - \left(1 + \frac{1}{4} + \frac{1}{9} + \dots + \frac{1}{p^2} + \frac{1}{(p+1)^2} \right) \geq 0$$

Ofta lättare att visa att $A - B \geq 0$ än att $A \geq B$ (eller $B \leq A$)

Undersök differensen i VL:

$$2 - \frac{1}{(p+1)} - \left(1 + \frac{1}{4} + \frac{1}{9} + \dots + \frac{1}{p^2} \right) - \frac{1}{(p+1)^2}$$

$$= 2 - \left(1 + \frac{1}{4} + \frac{1}{9} + \dots + \frac{1}{p^2} \right) - \frac{1}{p+1} - \frac{1}{(p+1)^2} \geq \frac{1}{p} - \frac{1}{p+1} - \frac{1}{(p+1)^2}$$

Vill nu visa att VL ≥ 0

IA

Ex 6 4
Om $a \geq b$
måste
 $a - A \geq b - A$
6-2 4-2

Bl. övn 1-3

(förs.)

$$\begin{aligned}
 &= \frac{1}{p} - \left(\frac{1}{p+1} + \frac{1}{(p+1)^2} \right) = \frac{1}{p} - \frac{p+1+1}{(p+1)^2} \\
 &= \frac{1}{p} - \frac{p+2}{(p+1)^2} = \frac{(p+1)^2}{p(p+1)^2} - \frac{p(p+2)}{p(p+1)^2} \\
 &= \frac{(p+1)^2 - p(p+2)}{p(p+1)^2} = \frac{p^2 + 2p + 1 - p^2 - 2p}{p(p+1)^2} = \\
 &= \frac{1}{p(p+1)^2} \geq 0 \text{ eftersom } p > 0
 \end{aligned}$$

Om påståendet (*) är sant för $n=p$ är det alltså sant för $n=p+1$.

- 3) Till följd av 1), 2) och induktionsprincipen är påståendet (*) sant för alla heltal $n \geq 1$. \square